

Kursplan

för Kulturcentrum Skånes kulturutbildning för personer med utvecklingsstörning

Inledning

Vårt förhållningssätt är att allt hänger samman, helhetstänkande, -ngoma*- där de olika uttrycks-sätten kompletterar varandra. Vi kallar därför musik, drama/teater och bild för konstnärliga ämnen. Konstnärliga ämnen är djupt förankrade i människan och genomsyrar i rika och varierande former alla kulturer. De förenar och engagerar tanke och känsla på ett direkt och omedelbart sätt. De påverkar individen samtidigt på flera olika medvetandenivåer och utgör ett viktigt redskap för lärande, rekreation, bearbetning av medvetna och omedvetna intryck samt för gestaltning och förmedling av idéer och tankar. Kunskaper i konstnärliga ämnen bottenar i, frigör och förstärker den egna identiteten både psykiskt, socialt, kognitivt och emotionellt.

Konstnärliga ämnen är gränsöverskridande språk som främjar förståelse och tolerans samt underlättar integration och samverkan i samhället.

Att se sambanden mellan sig själv och det man gör; musik-dans-konst-människa-värld uppfattar vi som en ekologisk helhet. Som individ står man mitt i en sinnesupplevelse, en totalupplevelse för att finna balans och harmoni.

Människan omfattar så otroligt mycket mer än det rent logiskt-intellektuella. Kulturcentrum Skåne vill framhålla vikten av människans estetisk-musikalisk-konstnärliga kompetens för lärande- och mognadsprocesser.

Musik, dans, rörelse, bilduttryck, drama, teater o s v är entrénycklar till vårt inre liv och förståelse för världen.

Med detta förhållningssätt arbetar vi ämnes överskridande. Med en helhetsupp-

fattning som redskap skapar/kreerar vi med det egna livets erfarenheter som referens. För att kunna gå in i den kreativa processen, få möjlighet att tränga in i arbetet, och skapa förutsättningar för repetitiva moment arbetar vi hela dagar med samma ämne. För att kunna arbeta ämnesöverskridande fullt ut har vi gemensam storlektion en dag per vecka.

Vi arbetar interaktivt, temainriktat, process- och produktinriktat. Dokumentation och reflektion har en självklar plats i helhetsuppfattningen. Reflektionen får eleven att bli aktiv i läroprocessen och är ett redskap för att få syn på sitt lärande och sin uttrycksförmåga.

Kulturcentrum Skånes strävan är att utbildningen ska leda till ett livslångt identitetssamlade. Vi strävar efter att varje elev ska bli medveten om och kunna använda sig av tvåvägskommunikation samt utveckla sin empatiska förmåga, att varje elev får en större kroppsmedvetenhet och koordinationsförmåga, ökad rumsuppfattning och medvetenhet om kroppen som uttrycksmedel.

Vi har som mål att eleven ska kunna omforma och uttrycka sina tankar och känslor i dikt, berättelse, musik, bild eller något av alla de språk som vi alla har.



* ett centralt afrikanskt helhetsbegrepp som finns i swahilispråket där dess primära betydelse är trumma, dans, sång och fest. Liknande helhetsbegrepp finns även i andra delar av världen. (*Den musiska människan* Jon-Roar Bjørnvold, Runa Förlag, 1991).

Utbildningens struktur

1:a året: grundutbildning i de konstnärliga ämnena

2:a året: fortsättning på grundutbildning samt ett fördjupningsval

3:e året: fortsättning på grundutbildning + fördjupningsval + produktinriktning (föreställning, föreläsning eller dyl)

Huvudämnena

Musik

Delämnena i musik: marimba, slagverk, rytmik/dans, sång/kör.

Varje elev får kontinuerlig undervisning i marimba, slagverk, rytmik/dans och sång/kör under alla tre åren. Gehörsträning, improvisation, ensemblespel, eget skapande, lyssning och teori är grundstenarna i undervisningen. Puls och rytm har en central plats.

Den teoretiska delen tar upp begrepp som puls, rytm, dynamik, klang, frasering, tempo, period o s v och all teori provas i praktiken. På så vis får eleverna även tillgång till den intellektuella beskrivningen av deras praktiska, musikaliska uttryck.

Att lyssna på all sorts musik från hela världen ger eleverna referenser, inspiration och träning i att uppfatta de olika uttrycksmöjligheterna i musik.



Marimba

Afrikanskt ensembleinstrument som har både tonal- och slagverksfunktion. Den traditionella harmoniken (T, S, D) är central samt puls och rytmik.



Slagverk



Djembe, trumset och diverse slagverksinstrument. Puls, rytm har en central plats i musiken.

Rytmik/dans

Genom rörelse och dans upplever och förstår vi musikens grundstenar så som puls, rytm osv. Vi gestaltar och uttrycker musiken (tonhöjd, harmonik, karaktär, form, frasering) både i egen improviserad rörelse och i fastlagd koreografi.

Sång/kör

Vi arbetar med röstens dimensioner, d v s röstens klang, dynamik, kvalitet, och röstläge utifrån sångens perspektiv. All körundervisning är gehörsbaserad.

Marimba, slagverk, dans och sång förnas d v s samma sång, rytm e dyl bearbetas var för sig i alla delämnena för att sedan kopplas ihop till ngoma-helhetensemble.



forts!

Mål att sträva mot:

Varje elev ska kunna delta och uttrycka sig i ensemblespel och uppfatta puls och rytm både med instrument (även sång) och med kroppen. Eleven ska känna en klar koppling mellan musik och rörelse och genom rörelse kunna gestalta musik. Eleven ska också få en uppfattning om melodik och harmonik. Eleven ska kunna delta och uttrycka sig i sång och kör.

Eleverna ska utveckla sin kroppsmedvetenhet och koordinationsförmåga.

Eleverna ska tillsammans med lärarna bygga upp en repertoar för ensemble med kompositioner (egna och andras) som är aktuella under hela utbildningstiden.

Drama/teater :

Dramaämnet arbetar med socialt samspel, trygghet, kontakt, kroppsmedvetenhet, balans och rumslighet. Trygghetsövningar, teaterlekar, övningar i rumsuppfattning och gruppimprovisationer är grundstenarna i undervisningen vilka stärker elevens självkänsla, förmågan att fatta egna beslut i samspel med gruppen samt orientera sig i och ta in rummet, vilket är en förutsättning för att utveckla elevernas kunskap i ämnet teater.

Delmoment i drama/teater:

Röst och tal

Vi arbetar med röstens dimensioner d v s röstens klang, dynamik, kvalitet, och röstläge utifrån talets perspektiv.

Rörelse

Kroppshållning, dans, akrobatik mm.

Story-telling

Eleven berättar sin egen historia som sedan framförs med tal, text, mim, tecken, musik, bild osv. Historien kan vara en egen påhittad, en historia kring ett föremål, en pjäs, en novell, en bild, en sång, ett liv. Varje del av historien bearbetas på många olika sätt och med hjälp av olika uttryck. Eleven har då "gjort " hela historien och skapat sig en kroppslig och emotionell relation till den.

Rollgestaltning

I rollgestaltning arbetas med emotioner som inbegriper stämningar, känslor och affekter. Stämning är hur man känner sig till mods, känslor kan vi observera, namnge och kommunicera med, affekter är häftiga och starka känslor som är tydligt fysiskt upplevbara och som också kan framkalla en social reaktion. Dessa emotioner är olika former av självupplevelse och påverkar självkänslan och identiteten.

Ämnet rollgestaltning gör att man talar om sin person, sin identitet och sina känslor.

Teori

Teaterns och filmens historia.

Mål att sträva mot:

Göra eleven medveten om sin röst och sitt tal och att genom rörelse dans och mimik göra eleven medveten om sin kropp, gestik och plastik. Att kunna identifiera sig med andra figurer och på ett trovärdigt sätt gestalta dem. Att utveckla elevens förmåga att avläsa varandras och sina egna emotioner. Att kunna fatta egna beslut och varse bli att sina beslut får konsekvenser, positiva som negativa. Att eleven kan berätta en historia på ett eget och personligt sätt.



Bild

Inom bildämnet ges undervisning i olika konstnärliga tekniker för att därigenom utveckla elevernas kunskaper om bilden samt deras förmåga att tolka och kommunicera med bilder.

Delmoment i bild:

Måleri

Tempera, akvarell, akryl.

Skulptur

Lera, sten, mixed media, gips, papper.

Teckning

Blyerts, kol, grafik, tusch.

Foto

Digital teknik, berätta med kameran.

Video

Digital teknik, filmhistoria, "konstvideo", berätta med kameran - eleven arbetar filmiskt med utgångspunkt i det egna berättandet.

Bildkomposition

Layout / collage.

Konsthistoria/ contemporary art

Presentation

Eleven lär sig presentera sina konstnärliga alster och sitt konstnärskap för en betraktare.



Mål att sträva mot:

Att stimulera till en icke verbal kommunikation med hjälp av bilder, skulpturer, foto och video. Att utveckla förmågan till eget, kreativt bildskapande i olika tekniker, material och konstnärliga uttrycks-sätt.

Övriga ämnen

Kulturspaning

Tillsammans med handledare inventerar eleverna det breda utbud som kulturlivet erbjuder. De konstnärliga ämnena knyts samman med kulturexkursioner i form av studiebesök, museibesök, konserter osv.

Ett viktigt moment är att inventera allt som eleverna ev. upplever som hinder när de vill ta del av kulturlivet och sedan tillsammans forcera dessa hinder.

Mål att sträva mot:

Tillgängliggöra kulturlivet både som konsument och producent.

Kulturorientering

Diskussioner och samtal om aktuella kulturella händelser.

Vi tar inte passivt emot kulturlivet utan granskar våra upplevelser och intryck.

Mål att sträva mot:

Genom diskussioner, recensioner, analyser och kritiskt tänkande blir vi aktiva och kvalitetsmedvetna kulturkonsumenter och kulturproducenter.



Pedagogisk dokumentation

Pedagogisk dokumentation innebär bl a att eleven samlar och väljer arbeten som hon är stolt över - i Identitetssamlandet är igång! Resultatet blir en värdefull samling illustrationer av ansträngningar, framsteg och önskade mål – ett omsorgsfullt tecknat porträtt. Detta är en väg till att synliggöra lärandet som stärker helhetsuppfattningen, självbedömningen och förmågan till självakttagelse för eleven.

Eleven får träning i att formulera och uttrycka sig.

Eleven får lära sig att ställa upp egna mål (realistiska och utmanande) och använda sig av delmoment som hjälper dem att uppnå dessa, vilket förbättrar möjligheten att individanpassa undervisningen.

Mål att uppnå:

Varje elev får en CD-rom med sin samling av ansträngningar, framsteg och önskade mål som sitt utbildningsbevis.

Övriga delmoment

Tidning

Eleverna ska tillsammans med lärare göra en nät- och papperstidning med aktuella händelser från utbildningen. Eleverna är då med och påverkar och kommunicerar med samhället och kan på detta sätt bestämma vilken bild de vill ge av sig själva.

Eleverna tränar att formulera sig på det svenska språket, uttrycka sig och förmedla sina kunskaper.

Fördjupning

Andra året väljer varje elev ett fördjupningsämne, t ex drama, djembe, notläsning, textanalys, bild m.m.

Praktik

Tredje året får eleverna praktisera ute i kulturlivet på kulturinstitutioner som teatrar, bibliotek, museer o s v. Det kommer också att finnas möjlighet att göra en produktion som visas för en allmänhet.

